2024/2352

10.10.2024 г.

РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2024/2352 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 11 април 2024 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за космическата програма за финансовата 2022 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за космическата програма („Агенцията“) за финансовата 2022 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0121/2024),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ([1]) на Агенцията нейният окончателен бюджет за финансовата 2022 година възлиза на 70 032 491,77 EUR, което представлява увеличение с 22,58 % спрямо 2021 г.; като има предвид, че действителните приходи на Агенцията възлизат на 1,2 милиарда евро, като обяснение за разликата спрямо горепосочения бюджет са оперативните дейности, финансирани чрез целеви приходи, които са включени в одобрения бюджет като символичен запис;

Б. като има предвид, че в своя доклад относно годишните отчети на Агенцията за финансовата 2022 година („доклада на Палатата“) Сметната палата („Палатата“) заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Агенцията са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни; като има предвид, че Палатата представя параграф за обръщане на внимание във връзка с отражението на агресивната война на Русия срещу Украйна върху дейностите на Агенцията;

В. като има предвид, че за 2022 г. по отношение на системите за вътрешен контрол на Агенцията не са докладвани проблеми, изискващи предприемането на коригиращи действия, нито има текущи или неизпълнени коригиращи действия от одити и оценки от предходни години;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва със задоволство, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2022 година са довели до степен на изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения за текущата година от 100 % — същата степен, както през предходните две години; изразява при все това съжаление, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания за текущата година е 72,86 %, което представлява намаление с 1,92 % спрямо 2021 г.;

2. отбелязва, че Административният съвет на Агенцията е одобрил три изменения на бюджета през 2022 г., първо през януари за увеличаване на общия размер на бюджетните кредити с 1 687 363,77 EUR, с второто изменение на бюджета Административният съвет на Агенцията е одобрил преразпределяне на обща сума в размер на 2 659 300 EUR, предимно от оперативния бюджет в полза на реда за обработка на данни, а с третия коригиращ бюджет бюджетните кредити за плащания са били намалени с 4 640 000 EUR, вследствие на което общият размер на бюджетните кредити за плащания е достигал 65 392 491,77 EUR;

3. отбелязва, че в допълнение към основния си бюджет Агенцията е продължила да управлява голяма част от делегирания бюджет (целеви бюджетни кредити), като през 2022 г. в рамките на делегирания бюджет са поети задължения за общо 574,5 милиона евро и са извършени плащания в размер на 1,26 милиарда евро;

Резултати от дейността

4. приветства факта, че Агенцията използва ключови показатели за резултатите от дейността, за да оценява резултатите, свързани с нейните цели, които включват, наред с другото, ефективно администриране на Съвета за акредитация на сигурността, така че да подпомага навременното вземане на решения, анализа на заплахите и риска на „Галилео“, управлението и отчитането във връзка с бюджета на Агенцията, ефикасната работа по всички правни договорености, осигуряване на оперативния капацитет на помещенията на Агенцията и изпълнението на законоустановените задължения за одит и контрол; отбелязва, че повечето цели са постигнати, но препоръчва да се обърне внимание на ключовите показатели за резултатите от дейността, които не са изпълнени или по които се постига напредък по-бавно от очакваното; препоръчва Агенцията редовно да настройва ключовите показатели за резултатите от дейността, за да оптимизира резултатите от дейността си;

([1]) ОВ C 453, 29.11.2022 г., стр. 56.

5. отбелязва, че Агенцията е разкрила потенциални въздействия от войната в Украйна, включително прекъсването на използването на ракетите носители „Союз“ за спътниците на „Галилео“ поради едностранното оттегляне на руския екип, обслужващ изстрелването на ракетите носители „Союз“; отбелязва, че Агенцията не предвижда никакво пряко и непосредствено въздействие върху финансовите си резултати, но признава, че е необходима интензивна работа, за да се сведат до минимум забавянията при изстрелването на нови спътници, което би могло да доведе до забавяне на признаването на разходите и уреждането на вземанията, платени под формата на предварително финансиране; отбелязва със загриженост, че на този етап не може да се направи надеждна оценка за размера на тази сума;

6. отбелязва освен това, че работата по „Галилео“ и по наземните станции на Европейската геостационарна служба за навигационно покритие (EGNOS) в Украйна е спряна поради конфликта, но това няма пряко въздействие върху функционалността на системата EGNOS; подчертава, че Агенцията е предприела всички възможни стъпки, за да предпази във възможно най-голяма степен вече инсталираното оборудване, но понастоящем точното му състояние не е известно; отбелязва, че са налице форсмажорни обстоятелства, изтъкнати от приемащия субект, и че се очаква изпълнението на действащия договор да бъде възстановено веднага след като те престанат да съществуват; изисква от Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност относно състоянието на инсталираното оборудване веднага щом войната позволи това;

7. отбелязва, че Агенцията е въвела мерки за наблюдение на връзките с руски и беларуски институции и че не се очаква промените в пазарните условия вследствие на санкциите да засегнат съществено дейностите на Агенцията;

8. отбелязва, че през 2022 г. е постигнат набор от важни решения за акредитация за EGNOS, а най-важните постижения на EGNOS включват подписването на следващия договор за предоставяне на услуги във връзка с експлоатацията на EGNOS и нов договор за услуги по търсене и спасяване, договора за поддръжка на EGNOS v2 и разгръщането на полезния товар на EGNOS „GEO4“, като по-специално беше установена и отстранена повреда от общ характер в EGNOS; отбелязва със задоволство, че въздействието на „Галилео“ в световен мащаб е подчертано, с над 3,5 милиарда устройства по света, които ползват услугите на системата; отбелязва, че два нови спътника на „Галилео“ влязоха в експлоатация; отбелязва със задоволство, че услугите на „Галилео“, включително наблюдението на сигурността и публично регулираната услуга, показаха изключителни резултати въпреки предизвикателствата, свързани с COVID-19;

9. отбелязва, че другите постижения на Агенцията през 2022 г. включват организирането на Седмица на ЕС на космическото пространство — 2022 г., в Прага, в сътрудничество с Комисията и с подкрепата на чешкото председателство на Съвета на Европейския съюз, създаването на мрежата на Агенцията от 1 000 новосъздадени предприятия и 28 инвеститори и първия Ден на предприемачеството CASSINI, въвеждането в експлоатация на два нови спътника на „Галилео“ и публикуването на първия доклад за пазара, обхващащ както наблюдението на Земята, така и глобалната навигационна спътникова система (ГНСС);

10. подчертава, че Агенцията следва да придобие статута на основна изпълнителна агенция за всички компоненти на космическата програма на Съюза, като обезпечава предоставянето на защитени услуги и акредитацията на всички компоненти на космическата програма „Галилео“, EGNOS, наблюдението на Земята, управлението на космическия трафик и правителствените телекомуникации и свързаност, предоставяйки стабилни услуги, които непрекъснато се развиват в съответствие с потребностите на настоящите и бъдещите ползватели, в т.ч. на ползвателите от правителствения сектор с потребности, свързани с устойчивостта, отбраната и сигурността;

11. призовава Агенцията да използва своята добавена стойност за прилагането на бъдещия законодателен акт на Съюза относно космическото пространство като крайъгълен камък за гарантиране на сигурността, безопасността и устойчивостта на Съюза в космическото пространство, като обърне внимание на икономическата сигурност на Съюза в космическите дейности и ускоряването на растежа на новото космическо пространство;

Ефикасност и успехи

12. отбелязва, че Агенцията е положила значителни усилия за по-нататъшно рационализиране и автоматизиране на процесите за управление на човешките ресурси, за да постигне повишаване на ефективността; отбелязва, че в този контекст Агенцията е продължила да внедрява различни модули на Sysper (напр. TIM, FLEX, TELEWORK) и да ги свързва със съществуващите вътрешни допълващи приложения (напр. интранет инструмент за отчитане на работното време); отбелязва, че отделът за човешки ресурси е въвел система за електронна регистрация на заявки с цел рационализиране на обработването на различните заявки на служителите; приканва Агенцията да набележи и други вътрешни процедури, които биха могли да бъдат рационализирани чрез ИТ инструменти;

13. отбелязва, че съгласно споразумението за финансово рамково партньорство Агенцията е задължена да си сътрудничи с Комисията и с Европейската космическа агенция (ЕКА) за съвместно определяне на механизмите за постигане на целите на Европейския съюз в областта на климата и да оказва съдействие във връзка с дейности, допринасящи за постигането на тези цели; отбелязва освен това, че съгласно член 30 от споразумението за финансово рамково партньорство Агенцията е задължена да внедри Схемата за управление по околна среда и одит (EMAS) до края на 2023 г.;

14. отбелязва, че по отношение на екологосъобразните обществени поръчки през 2022 г. е постигнат известен напредък в идентифицирането на процедури за възлагане на обществени поръчки със свързани с околната среда аспекти и в разглеждането на възможностите за прилагане на критерии за екологосъобразност; отбелязва освен това, че през 2023 г. Агенцията постепенно разработва по-стабилен подход, за да прилага на практика екологосъобразни обществени поръчки на постоянна основа, да обучава своите служители и постепенно да въвежда критерии за екологосъобразност в своите обществени поръчки в съответствие с политиката си в областта на околната среда и текущото сертифициране по EMAS;

15. приветства Агенцията за нейния ангажимент по отношение на процеса на намаляване на въздействието ѝ върху околната среда, оптимизиране на потреблението на ресурси и намаляване на нейния въглероден отпечатък, както и за първата стъпка в тази посока — приемането и публикуването на 16 декември 2022 г. на нейната политика в областта на околната среда;

16. припомня, че е важно да се увеличи цифровизацията на Агенцията по отношение на вътрешното функциониране и управление, но също така и с цел ускоряване на цифровизацията на процедурите; подчертава необходимостта Агенцията да продължи да бъде проактивна в това отношение, за да се избегне цифрово разделение между агенциите; все пак обръща внимание, че трябва да се предприемат всички необходими мерки за сигурност, за да се избегне всякакъв риск за онлайн сигурността на обработваната информация; настоява, че е необходимо да се засили борбата срещу кибератаките и опитите за проникване, и особено идващите от Русия или от Китай;

17. призовава Агенцията да продължи да определя и стимулира синергичното използване на компонентите на космическата програма на Съюза и на Програмата на Съюза за сигурна свързаност (IRIS²), наред с другото за изпълнението на космическата стратегия на ЕС за сигурност и отбрана, за да се гарантира, че всички задачи могат да бъдат обединени в дългосрочен план в една единна космическа програма, което ще даде възможност за по-добро взаимодействие между различните компоненти;

18. призовава Агенцията да продължи работата си в партньорство с Комисията за центровете за GOVSATCOM и очаква с интерес полезните взаимодействия, които ще бъдат осъществени чрез системата IRIS²; подчертава ролята на Агенцията на Европейския съюз за космическата програма (EUSPA) за разработването, внедряването и експлоатацията на IRIS², като се гарантира достъпът до суверенни и глобални услуги за свързаност с висока степен на сигурност, основани на авангардни технологии за криптиране;

19. подчертава ролята на Агенцията в развитието на „Коперник“, по-специално що се отнася до използването от страна на правителствата на наблюдението на Земята, като се има предвид геополитическата ситуация, и припомня необходимостта да се използва експертният опит на Агенцията в областта на акредитацията на сигурността, мониторинга и изпълнението на договорите в това отношение, за да се укрепи оперативният капацитет на Съюза да действа на всички етапи от управлението на риска от бедствия, както при природни, така и при причинени от човека бедствия;

Политика относно персонала

20. приветства Агенцията, че към 31 декември 2022 г. щатното разписание е изпълнено на 100 %, като са назначени 231 срочно наети служители от общо 231 разрешени работни места за тази категория служители съгласно бюджета на Съюза (спрямо 191 разрешени работни места през 2021 г.); отбелязва, че освен това през 2022 г. за Агенцията са работили 46 договорно наети служители и девет командировани национални експерти, като общият брой на служителите е достигнал 286 души;

21. отбелязва със загриженост липсата на баланс между половете във висшето и средното ръководство на Агенцията, като и трите длъжности са заети от мъже; изразява съжаление относно липсата на баланс между половете сред членовете на Административния съвет на Агенцията, като 22 от общо 28 са мъже; отбелязва освен това баланса между половете сред служителите на Агенцията като цяло, като 153 от общо 232 са мъже; отбелязва въз основа на доклада на Агенцията относно последващите действия, предприети с оглед на освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията за финансовата 2021 година („доклада на Агенцията за последващите действия“), че през 2023 г. Агенцията е приела стратегия за многообразие и приобщаване, придружена от план за действие, който включва конкретни мерки за това как да се допринесе за многообразието и приобщаването, като са включени свързани с пола аспекти; отбелязва, че балансът между половете сред членовете на висшето и средното ръководство на Агенцията и на Административния съвет трябва да бъде подобрен; припомня, че е важно да се осигури баланс между половете, и призовава Агенцията да взема предвид този аспект при бъдещо набиране и назначение на служители, особено в рамките на висшето и средното си ръководство; настоява при номинирането на своите членове в Административния съвет на Агенцията Комисията и държавите членки да вземат предвид, че е важно да се осигури баланс между половете;

22. отбелязва, че Агенцията прилага политика за защита на личното достойнство и предотвратяване на психическия и сексуалния тормоз, и че Агенцията участва в междуведомствената работна група от доверени съветници; очаква с нетърпение да получи техния доклад и препоръки; отбелязва, че през 2022 г. не са докладвани случаи на тормоз, и насърчава Агенцията да продължи и да доразвие работата си с цел предотвратяване на подобни случаи и в бъдеще;

23. припомня във връзка с констатацията на Палатата от 2021 г. относно процедурните недостатъци в две одитирани процедури за набиране на персонал, че Агенцията е въвела допълнителни промени в своите процедури за подбор, че образците и инструкциите, предоставяни на членовете на комисиите за подбор, са изменени и че на членовете на комисиите за подбор се предоставят повече насоки при определянето на критериите за подбор, които да бъдат включени в обявленията за свободна длъжност; отбелязва освен това, че Палатата е счела тези подобрения за задоволителни, поради което констатацията е приключена;

24. припомня, че Агенцията продължава да прилага последователното и постепенно намаляване на общия брой на длъжностите за договорно наети служители, за да постигне съответствие с предоставените ѝ общи ресурси; отбелязва, че в същото време Агенцията продължава да съсредоточава оставащите длъжности за договорно наети служители във функциите, свързани със сигурността и дейностите на Центъра за наблюдение на сигурността на „Галилео“; подчертава, че в това отношение Агенцията продължава да отбелязва, че съществуват рискове, свързани с намаляването на длъжностите за договорно наети служители, и че това действително изисква допълнително възлагане на дейности на външни изпълнители, което води до увеличаване на финансовите разходи и до развитие на компетентност и ноу-хау извън публичния сектор;

25. припомня въз основа на доклада на Палатата констатацията от 2021 г. относно ограниченията, наложени от Агенцията на висш служител във връзка със заемането на нова длъжност в друга организация, без обаче да предостави обосновка за тези ограничения; отбелязва освен това, че тази констатация е приключена, Агенцията е преразгледала своите процедури, за да отстрани установения недостатък, а през 2022 г. не са констатирани подобни случаи;

26. приветства факта, че през 2022 г. Агенцията изцяло е внедрила модула за управление на времето, включително за работа от разстояние и гъвкаво работно време, и е подписала допълнително споразумение за нивото на обслужване за модула за докладване и анализ на човешките ресурси, който ще бъде внедрен през 2023 г.; отбелязва, че Агенцията е приела решението на Комисията относно работното време и хибридния модел на работа (C(2022) 1778) и следи отблизо резултатите от това решение, което се очаква да подобри благосъстоянието на служителите на работното място и да улесни постигането на равновесие между професионалния и личния живот;

Обществени поръчки

27. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че през септември 2021 г. Агенцията е стартирала процедура на договаряне без предварително публикуване на обявление за обществена поръчка с национален публичен орган за предоставяне на различни услуги във връзка с дейности по търсене и спасяване; подчертава, че оферентът вече е предоставял подобни услуги на Агенцията от 2016 г. насам и че Агенцията е планирала да сключи ново рамково споразумение с продължителност до 31 декември 2032 г. и максимален бюджет от 120 милиона евро; отбелязва, че окончателното рамково споразумение е подписано на 1 декември 2022 г. и предвижда участието на няколко подизпълнители; отбелязва, че Палатата е установила, че са налице някои несъответствия между изискванията в тръжните спецификации и анализа на комисията за оценка; отбелязва например, че изискването към изпълнителите да декларират липса на конфликт на интереси на етапа на оценяване е било отменено или не е било анализирано достатъчно задълбочено, а друг пример сочи, че в получената оферта 2022 година е използвана като референтна година при определянето на цените, вместо 2021 година, както е посочено в техническите спецификации; отбелязва становището на Агенцията, че несъответствията са обосновани от статута на главния изпълнител, който е национален публичен субект, и от проверките, извършени от последния, както и че по отношение на референтната година, използвана за определяне на цената в офертата, Агенцията е приела отклонението поради продължителността на процедурата, довела до сключването на договора в края на 2022 г.;

28. подчертава, че целта на правилата за обществените поръчки е да се осигури възможност на възложителите да закупят необходимите им стоки и услуги на икономически най-изгодна цена, като се гарантира лоялна конкуренция между кандидатите и се зачитат принципите на прозрачност, пропорционалност, равно третиране и недискриминация; призовава Агенцията да усъвършенства допълнително своите процедури за възлагане на обществени поръчки, за да осигури пълно спазване на приложимите правила, така че да се постига най-добро съотношение между цена и качество;

Предотвратяване и управление на конфликти на интереси и прозрачност

29. отбелязва, че Агенцията е извършила широка оценка на изпълнението на своята стратегия за борба с измамите през 2020 г. и съответно през 2022 г. Агенцията е публикувала своята нова стратегия за борба с измамите, която е била приета от Административния съвет на Агенцията; отбелязва, че Агенцията вече започва да я прилага, като основните и обхватните мерки засягат по-специално нейните служители; отбелязва със задоволство, че декларациите за интереси и автобиографиите на членовете на Административния съвет и на висшето ръководство са публикувани на уебсайта на Агенцията;

30. отбелязва, че през 2022 г. Агенцията е имала един случай на подаване на сигнал за нередности, който е довел до няколко разследвания, някои от които все още в ход през 2023 г.; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за развитието по този въпрос; отбелязва въз основа на доклада на Агенцията за последващите действия за 2021 г., че във връзка със случая на подаден сигнал за нередности от 2021 г. Агенцията е сътрудничила надлежно на OLAF, като е предоставила цялата налична информация според изискванията; отбелязва, че през 2022 г. не са разследвани или приключени случаи на конфликт на интереси;

31. отбелязва факта, че се води вътрешен регистър за срещите на висшето ръководство с представители на сектора, но той не се публикува на уебстраницата на Агенцията; подчертава значението на прозрачността и призовава Агенцията да го публикува незабавно;

32. настоява, че е необходимо да се продължи работата в областта на прозрачността, несъответствията, конфликтите на интереси, незаконното лобиране и кадровата въртележка между държавния и частния сектор;

33. припомня, че е важно Агенцията да работи за постигането на по-голяма видимост в медиите, в интернет и в социалните медии, за да популяризира своята работа сред гражданите;

Други коментари

34. приветства Агенцията за това, че продължава да бъде активна на най-големите платформи на социалните медии, за създаването на профили в каналите на социалните медии на Съюза *Mastodon* и *Peertube*, съобразени с правото на неприкосновеност на личния живот, за публикуването на 107 новини на своя уебсайт и на 13 съобщения за медиите (повечето от които на всички официални езици на ЕС), като целта е да се достигне до всички държави членки; отбелязва освен това, че Агенцията е организирала прояви като Седмица на ЕС на космическото пространство (3 000 посетители на място и онлайн), Дни на отворените врати на Агенцията на Европейския съюз за космическата програма, хакатони CASSINI, информационни сесии „Хоризонт Европа“ и многобройни уебинари относно възможностите за възлагане на обществени поръчки;

35. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 11 април 2024 г. ([2]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([2]) Приети текстове, P9_TA(2024)0280.